

М-р Мимоза Салтирова, адвокат

ПРАВИЧЕН БАЛАНС МЕЃУ ЕФЕКТИВНОСТА НА КРИВИЧНИОТ ПРОГОН И ЕФЕКТИВНАТА ОДБРАНА

**1.04 Стручна статија
УДК:343.14:343.1.04(497.7)**

Апстракт

Во “Службен весник на РМ” бр. 150 од 18.11.2010 год, објавен е новиот Закон за кривична постапка кој на 25.11.2010год стапи на сила, а истиот почна да се применува по три години од стапувањето на сила, односно од 01.12.2013год. Низ целиот труд каде се повикувам на одредби од Законот за кривична постапка се мисли на овој Закон. Истиот е составен од Вовед, образложение и заклучок.

Имајќи го во предвид факот што новиот закон, не само што нуди нови решенија, туку во целост се менува концептот на досегашната казнена постапка која беше дизајнирана како службена истрага на судот. Но со заменувањето со акузаторниот систем, се дојде до активноста на странките во постапката. Истражната постапка која е нишката за се што ќе се случува понатака...на дури и реална оценка за завршетокот на судските процеси е фактот што доказите не се изведуваат, како што беше случај претходно. Тие само се собираат од двете страни, односно и од обвинителството и од одбраната, а за прв пат се изведуваат на главната расправа. Сето ова претставува огромна промена и предизвик за адвокатите. Судиите повеќе не се оние кои ги изведуваат доказите, ниту пак ги испрашуваат сведоците во споровите. Сега, адвокатите се оние кои имаат обврска да го претстават својот предмет и да ги испрашуваат сведоците. Сиот товар на изведување на доказите со кои пред судијата се поддржува ставот на адвокатот во предметот е на негов товар, но и можноста истиот да ги елиминира сите докази кои не треба да бидат земени во предвид. Вака поставените нови решенија за “еднаквост на оружјето” го ставаат темелот на баланс помеѓу обвинителството и одбраната...е токму вака поставените законски правила на постапката може да се употребат во максимата: “Нека победи подобриот”. Во овој мој труд, се осврнувам повеќе кажано, со еден критички осврт од поглед на практична примена на законските прописи кои ги предвидел законодавецот, а кои како бранител директно и индиректно ме инволвираат во едена борба, со назив: Правичен баланс меѓу ефективноста на кривичниот прогон и ефективната одбрана.

Клучни зборови:ЗКП,правичен баланс, одбрана, истражна постапка.

1. ВОВЕД

Основниот процес на застапувањето пред суд ги опфаќа четирите суштински фази на судењето: Воведен говор, Директно испитување, Вкрстено испитување и Завршен збор. Разбирањето на секоја погоренаведена фаза е клучно за да се влезе во лавиринтот на ефективна одбрана спроти ефективниот прогон, каде улогата на адвокатот е уште поголема, од аспект да го направи балансот помеѓу правата и интересите на странката и застапникот на обвинението.

Низ моето излагање во овој труд, кое е повеќе анализа низ призма на реалните практични проблеми од моето секојдневие, во кое ги разработувам за мене најсензитивните моменти од новините во ЗКП, кои секако, ја нудат правичноста и ефективноста во судските процеси воопштено, односно со акцент во спогодбените односи пред да заврши истрагата. Како и моментот на водење на сопствена истрага

2. ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

Моментот на ефективна одбрана започнува со самиот прием на странките и изложувањето на нивниот проблем, односно на на нивните блиски, зошто често на осомничените веднаш им се определува мерката притвор, иако законските одредби велат примена на поблага мерка ако за иста цел може да послужи наспроти најстрогата-притворот.. Согласно чл.144 од ЗКП каде се сместени мерките за обезбедување присуство на обвинетиот кои се речиси цела плеада на избор, а согласно ст.2 од истиот закон каде децидно е наведено дека при одлучувањето која од мерките ќе се примени, надлежниот орган треба да води сметка да не се примени потешка мерка, ако за истата цел може да се примени поблага мерка, а дотолку повеќе што наведените мерки може и да се комбинираат. Во чл. 164 од ЗКП а во врска со погоре наведениот член, во ст 2 е предвидено дека притворот мора да биде сведен на најкратко нужно време..

А се поради тоа што согласно чл.164 ст.3 кој вели дека при одлуката за притвор и неговото траење треба да се води посебна сметка за сразмерноста на тежината, казната која може да се очекува, податоците со кои судот располага и потребите за определување и траење на притворот. Ст.4 вели дека притворот ќе се укине веднаш штом ќе престанат причините врз основа на кој бил определен, а судот на истите треба да внимава по службена должност и на секој два месеци да ја испитува основаноста, иако скоро секаде во притворските предмети ретко се среќава примена на чл.146 каде се сместени мерките на претпазливост како и примената на чл. 163 од ЗКП кој го регулира куќниот притвор. Речиси и како да не постојат. Иако должноста на сите органи кои учествуваат во кривичната постапка е тоа дека мора да постапуваат со особена итност доколку обвинетиот се наоѓа во притвор, токму тука би напоменала еден голем законски пропуст, во однос на рок кој не е предвиден а тоа е постапувањето по однос на предлог за укинување на мерката притвор за која решава судијата на претходна постапка. Во актуелен предмет каде на мојата странка за делото кое му се става на товар е опфатен како соучесник и на истиот му беше определена мерка притвор, по поднесен предлог за нејзино укинување или замена со друга поблага мерка од моја страна како бранител, по истото се одлучуваше повеќе од еден месец, а во тој месец предлогот од Јавниот обвинител за продолжување на мерката притвор кој беше доставен неколку дена после мојот предлог за укинување, односно замена со поблага мерка, беше прифатен и додека мојот предлог се “решаваше” на осомничениот му беше продолжен притворот за уште еден месец. Откако го добив решението со кое не се усвои нашиот предлог, го искористив правото на жалба до Кривичниот совет, кој исто така не го уважи, а на жалбените наводи кои се однесуваа на погоренаведените членови каде роковите за притворските предмети се пресметуваат во часови, а не во денови, образложението беше дека нема определен рок кога судијата на претходна постапка може да реши по повод предлогот. Токму тука се гледа неприменувањето на законските рамки наведени погоре кои се однесуваат на притворските предмети. Во случај кога не е ни разгледувана, ниту образложена можноста за примена на поблага мерка, која апсолутно можела да се примени и не би довела до никаков прекин или отежнување на постапката која ќе следи, а секако тоа се основите за определување на мерка притвор во сите предмети, станува збор за нешто кое е уставно право, а во постапката освен што не се постапува законски, туку и не се постапува согласно Уставот на РМ кој прокламира дека слободата на човекот е неприкосновена, и дека никому не може да му биде ограничена слободата, освен со одлука на судот и во

случаи и со постапка утврдена со закон. Но секако со примена на законските одредби и се погоре наведено, а не спротивно на истите.

Поаѓајќи од уставните начела, ЗКП ја разработува и ја прецизира постапката за примена на оваа мерка. Прво, тој содржи општи начела според кои притворот може да се определи само под условите предвидени во законот; траењето на притворот мора да биде сведено на најкратко нужно време; должност е на сите органи што учествуваат во КП и на органите што им укажуваат правна помош да постапуваат со особена итност ако се наоѓа обвинетиот во притвор; и дека во текот на целата постапка притворот ќе се укине штом ќе престанат причините врз чија основа бил определен. Ете токму тука се става акцентот на кршење на уставните начела, а нормални и законските кои се во согласност со Уставот на РМ. Додека пак, одредбите од ЕКЧП кое се сметаат за извор на правото, а се согласно уставните одредби на РМ (чл.118). Правото на слобода и сигурност е целосно гарантирано во чл.5 од ЕКЧП, со кое секој има право на слобода и сигурност и никој не смее да биде лишен од слобода, освен во законска постапка, а во врска со донесено решение за притвор, кога постои оправдано сомнение дека обвинетиот го сторил кривичното дело.

За жал во овој стадиум на постапката не може да говорам за некој правичен баланс, односно мојата адвокатска пракса, тоа и не е баш некој случај кој би бил за пофалба. Во случаи каде ги застапувам странките во полициска постапка, каде народски кажано “се спасиле за влакно” од притворска мерка, бил присутен факторот среќа и умешноста на убавиот збор со примеси на позитивните законски прописи, каде сум успеала да го избегнам притворот, или пак онаму каде бил одреден, па за кратко време со сите напори, се успеало истиот да се укине...

И, онака како што започнав..мојата улога на бранител започнува од приемот на странките(нивните блиски) одржувајќи рамнотежа меѓу правото и психологијата, вдахнувајќи му дух на човечкото-вербата дека борбата ќе биде смела, верувајќи во нивната приказна, ја правам својата...Но за да се употреби балансот помеѓу сработеното и крајниот резултат кон кој се цели-успехот во спорот, измеѓу недостасува уште една нишка која треба да се совлада со поголеми напори, односно поврзаноста со застапникот на обвинението, поставувајќи корелација на соработка, во интерес на обвинетиот. Во овој случај новите законски одредби на “еднаквост на оружјето” ни ја олеснија на некој начин одбраната. Но во друг случај пак, е уште потешко со соработниците кои тешко ја искоренуваат старата навика..тешко се доаѓа до усогласеност, а во интерес на осомничениот.

Иако одредбите од ЗКП чл.291 ст.4 каде јавниот обвинител со новите законски измени е задолжен да собира докази кои одат во товар на осомничениот, но и во негов прилог. Примена на овој член речиси да не е евидентна никаде, иако праксата покажува дека постојат многу докази кои одат во полза на осомничениот, каде со сигурност ќе се утврди дека истиот нема вина, ниту постои било каков основ за тој да биде осомничен, а не пак да има и мерка притвор. Жариштето го прецизирам токму на ова погоре наведено. Од една страна законодавецот ја израмнува законската должност и става еднаквост на одбраната и на обвинителството, но сепак се чини дека обвинителството го има клучниот збор, дека на одбраната и останува само да ги применува плеадата на законски мерки кои одат во прилог на обвинетиот, но за некаков правичен резултат, можеби не е се уште дојдено време да се зборува.

Иако, обвинителството ги гони сторителите на кривични дела и прибира докази кои му одат во прилог на обвинението, тој има улога да собира докази кои одат во прилог

на осомничениот, па доколку правилната примена на законот во овој првичен стадиум во постапката, кога се води истрагата, се спроведе правичен баланс, тогаш сигурно дека резултатот ќе биде зациментиран дека законот е правилно применет, а како бранител, ќе имам прелиминарни сознанија како би се движел предметот, па дури и сигурна процена за негова завршница. Но за жал до овој момент ваквите ситуации во пракса се многу ретки, речиси и да ги нема. Иако одбраната треба да го покаже својот креативен процес на работа, сепак својот вложен напор треба да биде прифатен од институциите од кои законски се бара соработка, а се согласно законските одредби кои за прв пат се предвидени истражните дејствија на одбраната, кои може да ги превземе бранителот, предвидени во ЗКП од чл. 305 до 311.

Иако бранителот во текот на постапката може да се обраќа до јавниот обвинител со предлози за превземање на определени истражни дејствија заради собирање на определени докази, но бранителот во целата кривична постапка може и самостојно да превзема дејствија насочени кон пронаоѓање и собирање докази во корист на одбраната. Иако ваквите дејствија бранителот може да ги превзема самиот, преку свој заменик или со користење на приватни детективи и технички советници, сепак досегашната пракса, не покажува некој разумен и справедлив баланс кој го дава законодавецот. А се поради тоа што го напоменав погоре-тешкото напуштање на претходниот закон.

Ефективноста и балансот во кривичната постапка не зависи само од бранителот и одредбите од ЗКП. Напротив, за да постои истото неопходно е институциите со кои би требало да соработуваме, сите оние кои се вклучени во кривичната постапка, да ги применуваат законските одредби и за бранителите. Иако како што напоменав, институциите од кои се бараат извесни податоци (докази и сл), не се добиваат, сето ова се одразува негативно на обвинетиот, а уште повеќе ако лицето е во притвор. Институции кон кои се обраќаме со цел да ни дадат одреден доказ, истите не препраќаат кај Јавниот обвинител, за тој да го побара истото. Тука бранителите освен што се деградираат и се ставаат во понеповолна положба и се иземаат од законските одредби кои ним им припаѓаат, се отежнува целата постапка и нејзината брзина и ефикасност. Односно на ваквиот начин каде надлежните органи не одбиваат, се обраќаме до јавното обвинителство, па тие се обраќаат до истите органи...и цел круг од 360 степени, наместо да се скрати целата постапка, и нормално како што предвидел законодавецот: **ДОЛЖНОСТ Е НА СИТЕ ОРГАНИ ШТО УЧЕСТВУВААТ ВО КРИВИЧНАТА ПОСТАПКА И НА ОРГАНИТЕ ШТО ИМ УКАЖУВААТ ПРАВНА ПОМОШ ДА ПОСТАПУВААТ СО ОСОБЕНА ИТНОСТ АКО ОБВИНЕТИОТ СЕ НАОЃА ВО ПРИТВОР.** Ваквото незаконско постапување од страна на органите, не само што како што напоменав повеќе пати во ова мое излагање, ни ја отежнува работата, туку кривичните предмети сите по својот карактер се сензитивни и е потребно брзо реагирање, без разлика дали се работи за притворски предмет, а доколку е ваков, уште повеќе пак процедурата треба да се забрза. И ова го компарирам со одредбите за притвор, односно основите за определување на притвор чл165 од ЗКП и тоа по четири основи кои ги предвидел законодавецот. Но е нејасно како истото со ненавремено постапување им се дава право на овие органи да ни ја попречуваат нашата работа и подготвувањето на одбраната, односно ненавременото давање на одредени докази кои се побарани, може да се рефлектира на одбраната негативно и да ја попречи целисходноста на постапувањето, како и неможноста да се оспоруваат основите поради кои е определена мерка притвор. Напуштањето на старите одредби и конфигурацијата на новата суштина на кривичната постапка има

сериозни маани, не во законските одредби, туку во ниваната примена во пракса. Правата на осомничениот се загрозуваат во пракса, а во законот се засилуваат.. па како може во ваков случај да се говори во законитост во постапувањето и постоење на баланс..еднаквост..?Осомничениот е виновен уште во постапка на истрага, обвинителството сеуште се раководи од одредбите на закон кој не е повеќе на сила. Истите не само што не ги употребуваат новите законски прописи, туку ги занемаруваат до крај. За нив обвинетиот е виновен, за него не постојат докази кои ќе му одат во прилог, а доколку одбраната ги собере таквите, тогаш може и да се повикаат на одредбите за незаконски прибавени докази...Рамноправноста е занемарена.

Тргувајќи од човекова хумана природа,единствена појдовна точка е заштита на основните човекови права и слободи, треба апсолутно да се напушти сваќањето дека обвинителот е тој кој обвинува. Новите законски одредби токму се против ова. При подлабока анализа на целиот закон јас доаѓам до заклучок дека правата на обвинетиот се зголемени во однос на процедуралниот тек на постапката, а не во однос на санкцијата која е предвидена во КЗ. А истата, би била апсолутно издржана и справедлива, доколку би имало законито постапување во постапката, па така и ресоцијализацијата би била апсолутно аргументирана и издржана, односно не би имало дилеми во однос на она како што започнува Кривичниот Законик кој во чл. 1 вели дека “ На никого не може да му биде изречена казна или друга кривична санкција за дело, кое , пред да биде сторено, не било со закон или со меѓународен договор ратификуван согласно Уставот на РМ како кривично дело и за кое не била пропишана казна со закон”. Токму во истрагата се доловува суштината на овој член, каде со законско постапување може да се докаже дека делото кое се става на товар на осомничениот, не е кривично дело...дека нема докази кои ја потврдуваат кривичната одговорност... па уште во истрагата може да се дојде до откажување на јавниот обвинител од гонење. Па со вакавата соработка би се постигнал вистински баланс помеѓу обвинителството и одбраната.

Новите одредби од ЗКП се далеку поразлични од претходните, но за да сето ова се примени и за да дојдеме до избалансираност на терезијата која ја носи јустинијана...повторно најголемата и најнапорна улога ја има бранителот. Едно е јасно...предметот не се добива или губи на самото судење. Тој се добива или губи пред тој чин да дојде. Јас често при разговорите со мојте странки, велам:” Патот кон успехот е трнлив пат, и сега и некогаш било исто и ќе биде” Но кога некој својата судбина ја доверил во мојте раце, не останува ништо друго освен креативниот процес на адвокатурата да ги отвори сите врати, да го насочи зракот кон успехот и да се подготвувапредметот со работа, работа и само работа. Тоа е исто како кога се гради куќа. Најмногу материјал се става во темелите, а ништо не се гледа, но кога ќе почне да се зида, за еден месец изникнува куќа... Така е и во судските процеси...Многу проучување, многу студирање и макотрпна работа пред чинот на судење, кој според мене е најлесниот момент од цела сработена работа...исто како кога се спрема испит...учиш со месеци, за да се тоа кое си го научил го презентираш на професорот за половина час..

Затоа, единствениот успех за да воопшто дојде до спротивставување на доказите кои ги собира обвинителството е долго и макотрпно подготвување на предметот, односно поставување на теоријата на случајот. Ова е најчувствителниот момент од цела судска приказна. Дијагноза на болеста на пациентот, се вели во медицината, а кај нас во правото... јас го викам дијагностицирање на проблемот, да се види и открие каде настанал

куршлусот. Да се постави генеза на истиот.. Да се направи сликовит цел момент кој претстоел, да се предвиди што би било кога би било.

За некој правичен баланс може да се говори за новините во ЗКП кои го регулираат спогодувањето. За мене најинтересниот момент во овие одредби е чл. 44 ст 3 кој предвидува конкретна можност за обвинителството да се откаже од кривично гонење во случај кога осомничениот како член на организирана група, банда или друго злосторничко здружение доброволно соработува пред, по откривањето или во текот на целата постапка, и ако таквата изјава на осомниченото лице би била од суштинска важност за кривичната постапка. Со ова неспорно е дека се овозможува значителен бенефит за обвинетиот, така што претставува тема која одбраната ќе треба внимателно да ја разгледа при определување дали да му се препорача на клиентот да соработува со органите, против другите лица. Но сепак оваа одредба е ограничена и дава некој сигурен заклучок дека истата се однесува единствено за кривични дела кои спаѓаат во рамките на организираниот криминал. Иако истата може да биде сватена и од аспект дека осомничениот може да соработува и за други дела за кои сознал. Сепак за овој дел е оставена поширока можност на толкување од двете страни, и од одбраната и од страна на обвинителството.

Во случаите опфатени во ова поглавје, кои се однесуваат на откажување на обвинителството од гонење, а во однос на кривични дела за кои е предвидена парична казна или казна затвор од најмногу 3 години, веројатноста да се натера обвинителот да се откаже од гонење, може да опфати со преговори помеѓу одбраната и оштетениот, првично, а се доколку на оштетениот може да му се вети компензација и вистинско каење, а сето ова може да придонесе кон притисок врз обвинителот да се согласи да се откаже од гонење.

Но сепак, од мое гледиште, најсензитивен момент е нештото за кое се вели: “Мач со две сечила”, а тоа е токму моментот на започнување на преговори во однос на склучување на спогодба. Не зборувам во однос на адвокатска суета дека обвинителот може да почувствува слабост, баш напротив, земајќи ги во предвид реалните проблеми кои ги има одбраната во прибирање на доказите, дали ова спогодување би значело спогодување само врз основа на доказите собрани од страна на обвинителството?

Постоењето на повеќе основи за започнување на ваква тема, се наоѓаат единствено во тоа да се направи увид во предметот пред да биде завршена истрагата (онака како и всушност што може да се склучи спогодба-пред да се донесе обвинителен акт/предлог). Анализата на тоа дали собраните докази укажуваат на сторување на кривично дело кое му се става на товар на осомничениот, или пак одлуката дека е подобро да се оди на судење, е можноста на ризикот кој би бил справедлив во наоѓање на соодветна насока за да се најде најдобрата алтернатива во однос на спогодувањето. Сепак постоењето на ситуации од типот дека никој не го видел осомничениот дека го сторил делото, нема отисоци на предметите со кои е извршено делото, сведоците кои се испитани имаат контрадикторни изјави...односно да се пронајдат недостатоците кои на обвинителот ќе му го ослабнат обвинението, односно основаното сомнение. Доколку постојат докази кои го оспосруваат обвинението, а ние како бранители имаме сознание дека нашиот клиент неспорно учествувал во вршење на кривичното дело, а сепак нема докази за тоа, факторот кој треба да се разгледа е свесноста кој треба сега да ја разгледа обвинителот...Дали одбраната ќе прифати спогодба, или пак смело ќе влезе во судница и ќе очекува дури и ослободителна пресуда. Но во секој случај, улогата на одбраната е таа која треба да ги посочи на својот

клиент сите маани и предности од ваквото брзо завршување на предметниот спор, а клучниот збор, сепак го има клиентот.

Доколку ова право не биде искористено во истражната постапка, предметот се решава во редовна процедурална работа. Но повеќе судијата не е оној кој ја има активната улога, сепак напорите од страна на одбраната треба да се насочат кон задржување на вниманието на судијата и тоа со самото влегување во судница т.е. при воведниот говор. Темата на случајот...приказна која ќе воодушеви, која ќе остане запаметена до крајот на судењето, приказна која ќе предизвика емоционален процес...приказна која ќе се проткајува низ целото судење...

3. ЗАКЛУЧОК

Како најважен атрибут на еден адвокат е неговиот кредибилитет. Така што, кога се обидуваме на некого да му го задржиме вниманието, а со тоа бараме и истиот да не послуша, и да биде условно “ на наша страна” (мислам на судијата кој сега ја има пасивната улога).. кредибилитетот ќе се смета како важен фактор, дали судијата ќе ни ја даде својата верба или не... Играта на зборови не е само игра... Играта се претвара во хармонично движење на апстрактни поими на кои им се дава димензија на живо битие.. на нешто кое постоело, на нешто кое постои и треба да постои во својот неизменет облик.. Доколку ја видоизмени својата суштина, тогаш справедливоста нема да ја има својата активна улога во однос на заврзаните очи на јустинијана, нејзиниот меч и терезијата...Тогаш само како слика ќе останеме да го паметиме она кое ни било пред очите... нешто кое го предвидел законодавецот, кое ни го ставил на дланка, а ние сме успеале или не сме успеале да го спроведеме... или сме се обиделе, но институционалниот проблем на новите движења го успорил нашиот процес на одбрана. Смелите чекори кон победа се резултат на умешноста на адвокатот, но и соработката и искреноста на клиентот. Затоа чувството да се биде адвокат, не е само возвишеноста на мислите и застапувањето пред судот...Креативниот процес на размена на мисли, говорот на телото, ставот кон предметот се елементи кои го одликуваат еден адвокат во вршење на адвокатската дејност која е уставна категорија. Некаде во хемисферата, каде гравитацијата не влече кон успешен исход е токму начинот на нашата избалансирана одбрана која ќе биде клучен момент за нечија слобода...тогаш кога адвокатот е и мајка и татко..и брат и сестра...онаму каде возвишеноста и отчукувањата на срцата го трасираат патот кон избалансиран правичен однос...

Конечно за да се стигне до правичниот баланс помеѓу одбраната, и прогонот... токму во завршниот збор...ставајќи ја панделката на законскиот сработен подарок зависи од активноста на адвокатот, гледана низ призма на упорност со соработката клиентот, со сведоците, и конечно, она кое е реален проблем да се совлада-соработката со институциите и со јавното обвинителство како ривал кој треба да се совлада...

Правдата е макотрпна и тешка, и до последен момент изгледа несигурна, истата мора да тропне на многу врати, да успее да ги отвори сите или барем дел од нив и да ја затвори онаа која е најприфатлива за странката...

**FAIR BALANCE BETWEEN THE EFFECTIVENESS OF THE CRIMINAL
PROSECUTION AND THE EFFECTIVE DEFENSE**

**1.04 Professional Article
UDK: 343.14:343.1.04(497.7)**

Summary

The new Law on Criminal Procedure is published on 18.11.2010 in the Official Gazette of Republic of Macedonia No. 150, and was implemented 3 years after the promulgation, on 01.12.2013. In this article, I am referring to the Law on Criminal Procedure which is presented in detail in the three parts of this article: Introduction, Explanation and Conclusion. The new Law offers new solutions and it alters the concept of the criminal procedure, which was designed as an official investigation carried out by the Court. With the introduction of the adversarial procedure came the activeness of the parties in the procedure. The pretrial procedure, which is the most important indicator on how the trial will follow, even a real evaluation on the closing of the proceedings is the fact that the evidentiary material is not assessed during this procedure. The are just collected by the both parties and are first presented at the main trial. These new changes are very new to the defense lawyers. The judges are not longer responsible for presenting the evidence materials, nor examining the witness. That role has been given to the lawyers, which have the obligation to present their case and examine witnesses. The burden of presenting the evidentiary material to support its case or not before the court lies on the lawyers themselves. These new solutions on the "equality of arms" bring forward the balance between the prosecution and the defense in the criminal procedure, and are true to the maxim "let the best win". In my article I present a critical overview of the practical implementation of the legislative solutions, envisaged by the legislator, which as an attorney in law, involve me directly or indirectly in one fight titled "Fair Balance between the Effectiveness of the Criminal Prosecution and the Effective Defense".

Key words: Law on Criminal Procedure, Fair Balance, Defense, Pretrial Procedure

---

¹Lawyer.